

Komendy żeglarskie

(praca załogi na jachcie)

1. STANOWISKA MANEWRÓWE:

Stanowiska manewrowe są to miejsca na jachcie, w których wyznaczeni członkowie załogi wykonują określone czynności obsługi jachtu podczas manewrowania. Wszystkie czynności na stanowiskach manewrowych wykonuje się zawsze dopiero po wydaniu przez dowodzącego odpowiedniej komendy lub polecenia. Załogant potwierdza usłyszenie komendy lub polecenia przez ich powtórzenie (dodając na początku „jest”). Wykonanie czynności wymienionej w komendzie lub poleceniu należy zameldować dowodzącemu, ale zawsze po wykonaniu tej czynności.

2. CZYNNOŚCI:

2.1. Przygotowanie do wypłynięcia:

- 2.1.1. Klar ogólny
- 2.1.2. Sprawdzenie stanu technicznego
- 2.1.3. Taklowanie
- 2.1.4. Ładowanie wyposażenia
- 2.1.5. Klar do odejścia

2.2. Manewry odchodzenia i dochodzenia (stanowiska manewrowe):

- 2.2.1. Cumy i szpringi
- 2.2.2. Odbijacze i bosak
- 2.2.3. Fały i szoty
- 2.2.4. Ster, miecz
- 2.2.5. Oko, rzutka, kotwica

2.3. Manewr „człowiek za burtą” (należy wyznaczyć):

- 2.3.1. Oko
- 2.3.2. Ster
- 2.3.3. Obserwator „człowieka za burtą”
- 2.3.4. Szoty
- 2.3.5. Podejmujący „człowieka” na pokład

2.4. Podczas żeglugi (należy wyznaczyć):

- 2.4.1. Ster
- 2.4.2. Oko
- 2.4.3. Szoty
- 2.4.4. Balastowanie
- 2.4.5. Refowanie

2.5. Klar po przyplnięciu:

- 2.5.1. Cumowanie
- 2.5.2. Klar postojowy (klarowanie osprzętu)

3. STAWIANIE ŻAGLI:

- 3.1. **Przygotować żagle (fok, grot, bezan) do stawiania** - *jest przygotować żagle (fok, grot, bezan) do stawiania, załogant melduje: żagle (fok, grot, bezan) do stawiania klar*
- (Uwaga: przy stawianiu żagla gaflowego najpierw wybiera się nieco pikfał aż gafel przyjmie normalną dla niego pozycję ukośną i dopiero wtedy wybiera się oba fały równocześnie. W pierwszej fazie przytrzymać gardę, aby nie poszła w górę)
- 3.2. **Bezan staw** - *jest bezan staw*
- 3.3. **Grot staw** - *jest grot staw*
- 3.4. **Fok staw** - *jest fok staw*
4. **ZRZUCANIE ŻAGLI:**
- 4.1. **Przygotować żagle (fok, grot, bezan) do zrzucenia** - *jest przygotować żagle (fok, grot, bezan) do zrzucenia, załogant melduje: żagle (fok, grot, bezan) do zrzucenia klar*
- 4.2. **Żagle (albo tylko fok, grot, bezan) w dół** - *jest żagle (albo tylko fok, grot, bezan) w dół.* - (Uwaga: przy zrzucaniu żagla gaflowego najpierw poluzować gardafał aż gafel ustawi się prawie pionowo, dalej luzuje się oba fały równocześnie i równo, aż garda zejdzie całkiem w dół, wtedy luzuje się powoli pikfał)

5. KLAR DO ODEJŚCIA

6. PRACA ŻAGLAMI

Nie wolno szotów owijać wokół przegubu dłoni. W żegludze śródlądowej szotów nie powinno się knagować

6.1. Ustawianie żagli do kursu

6.1.1. Wybieranie i luzowanie żagli

6.1.1.1. Wybieranie

6.1.1.1.1. **Lewy (prawy) foka szot wybierz, grota szot wybierz** – *jest lewy (prawy) foka szot wybierz, grota szot wybierz*

- polega na maksymalnym wybraniu szota. Wykonanie komendy powoduje przebranie żagla. Komendę stosuje się:

6.1.1.1.1.1. Przy ostrzeniu od bajdewindu do linii wiatru (tylko na żagiel tylny: grot lub bezan)

6.1.1.1.1.2. Przy odpadaniu od baksztagu do fordewindu (tylko na żagle przednie: fok lub fok i grot)

6.1.1.1.1.3. W momencie podejmowania „człowieka” zza burty (na wszystkie żagle)

6.1.1.1.1.4. Przy przenoszeniu grota lub bezana na przeciwny hals po zwrocie przez rufę

6.1.1.1.2. **Lewy (prawy) foka szot wybieraj, grota szot wybieraj** – *jest lewy (prawy) foka szot wybieraj, grota szot wybieraj*

- oznacza stopniowe wybieranie szota w taki sposób, ażeby utrzymać optymalne ustawienie żagla względem wiatru. Komendy używa się we wszystkich pozostałych wypadkach.

6.1.1.2. Luzowanie

6.1.1.2.1. **Lewy (prawy) foka szot luz, grota szot luz** – *jest lewy (prawy) foka szot luz, grota szot luz* - oznacza całkowite wyluzowanie szota aż do łopotu żagla.

Komendę stosuje się:

- 6.1.1.2.1.1. Po wyniesieniu żagla na wiatr (tylko na żagiel wyniesiony)
- 6.1.1.2.1.2. Chcąc zatrzymać jacht (na wszystkie żagle)
- 6.1.1.2.1.3. Przy ostrzeniu od bajdewindu do linii wiatru (tylko na żagle przednie: foka lub foka i grota)
- 6.1.1.2.1.4. W ostatniej fazie podchodzenia do „człowieka za burtą” (na wszystkie żagle)

6.1.1.2.2. **Lewy (prawy) foka szot luzuj, grota szot luzuj** – *jest lewy (prawy) foka szot luzuj, grota szot luzuj* - oznacza stopniowe luzowanie szota, utrzymujące optymalne ustawienie żagla względem wiatru. Komendy używa się we wszystkich pozostałych wypadkach

6.2. **Wynoszenie żagli na wiatr**

Polega na przeniesieniu ich, a nawet wypchnięciu (trzymając za róg szotowy lub bom) na nawietrzną lub wskazaną w komendzie stronę jachtu i ustawienie ich pod odpowiednim kątem do osi podłużnej jachtu. Żagle należy wynosić w stronę przeciwną do zamierzonego nadrzucenia dziobu lub rufy

- 6.2.1. **Grot lewo (prawo) na wiatr** - *jest grot lewo(prawo) na wiatr*
- 6.2.2. **Bezan prawo (lewo) na wiatr** - *jest bezan prawo (lewo) na wiatr*
- 6.2.3. **Fok prawo (lewo) na wiatr** lub **prawy (lewy) foka szot wybierz** (pod warunkiem, że jest to szot nawietrzny) - *jest fok prawo (lewo) na wiatr* lub *prawy (lewy) foka szot wybierz*
- 6.2.4. **Bezan (grot, fok) bardziej na wiatr** - *jest bezan (grot, fok) bardziej na wiatr*

Aby przejść do normalnego ustawienia żagli należy najpierw wyluzować żagiel wyniesiony na wiatr, a dopiero potem wybrać jego odpowiedni szot.

7. **REFOWANIE ŻAGLI.**

- 7.1. **Przygotować żagle do zrzucenia** - *jest przygotować żagle do zrzucenia*, załogant melduje: *fok do zrzucenia klar, grot do zrzucenia klar*
- 7.2. **Przygotować pagaje z obu burt** - załogant melduje: *pagaje przygotowane*
- 7.3. **Ster lewo (prawo)** - *jest ster lewo (prawo)*
- 7.4. **Fok w dół** - *jest fok w dół*
- 7.5. **Grot w dół** - *jest grot w dół*
- 7.6. **Sternik w linię wiatru** - *jest sternik w linię wiatru*
- 7.7. **Założyć refy na grocie** - *jest założyć refy na grocie*, załogant melduje: *refy założone*
- 7.8. **Uwaga na pagajach**
- 7.9. **Obie naprzód** - *jest obie naprzód*
- 7.10. **Przygotować żagle do stawiania** - *jest przygotować żagle do stawiania*, załogant melduje: *fok do stawiania klar, grot do stawiania klar*

- 7.11. **Grot staw** - *jest grot staw*
- 7.12. **Fok staw** - *jest fok staw*
- 7.13. **Fok prawo (lewo) na wiatr** - *jest fok prawo (lewo) na wiatr*
- 7.14. **Ster prawo** - *jest ster prawo*
- 7.15. **Pagaje basta**
- 7.16. **Fok luz** - *jest fok luz*
- 7.17. **Lewy (prawy) foka szot wybierz** - *jest lewy (prawy) foka szot wybierz*
- 7.18. **Grota szot wybierz** - *jest grota szot wybierz*
- 7.19. **Ster zero** - *jest ster zero*
- 7.20. **Sternik, tak trzymać** - *jest sternik, tak trzymać*
- 7.21. **Klar na pokładzie**

8. PRACA NA „OKU”.

W meldunku „oka” podaje się kierunek i odległość do meldowanego obiektu. Istnieją dwa systemy meldowania:

- 8.1. System rumbowy (kierunek podaje się w rumbach – 1 rumb = 11 ¼ stopnia; kąt prosty ma 8 rumbów a odległość w metrach)
- 8.2. System zegarowy (przyjmuje się, że na dziobie jachtu jest godzina dwunasta, a na rufie szósta i kierunek podaje się przez podanie godziny).

9. PRACA STEREM – STEROWANIE

Komendy na ster rozpoczynają się słowem ster i dotyczą zmiany położenia płetwy sterowej i utrzymania jej w nowym położeniu do chwili podania nowej komendy lub polecenia.

Komendy dla sternika dotyczą zmiany lub utrzymania kursu jachtu i zaczynają się słowem sternik, które można pominąć w skróconej formie polecenia. Polecenia dla sternika dotyczą pośrednio szotmenów.

9.1. Komendy

- 9.1.1. **Ster prawo (lewo)** - wychylenie płetwy sterowej 25 – 40 stopni - *jest ster prawo (lewo)*
- 9.1.2. **Ster bardziej (mniej) prawo (lewo)** – oznacza rozkaz zacieśnienia (rozszerzenia) wykonywanego skrętu, zmiany promienia skrętu i odpowiada nieznacznej (5 – 10 stopni) zmianie wychylenia płetwy sterowej w stronę podaną w komendzie w stosunku do jej dotychczasowego położenia i utrzymania jej w nowym położeniu. Można ją wydać dopiero po uprzednim wydaniu komendy: **Ster prawo (lewo)** - *jest ster bardziej (mniej) prawo (lewo)*.
- 9.1.3. **Ster prawo (lewo) na burt** – oznacza rozkaz maksymalnego do oporu wychylenia płetwy sterowej w stronę podaną w komendzie i utrzymania jej w tym położeniu do następnej komendy - *jest ster prawo (lewo) na burt*
- 9.1.4. **Ster zero** – oznacza rozkaz ustawienia płetwy sterowej w położeniu zerowym (wzdłuż osi jachtu) i utrzymania jej w tym położeniu do następnej komendy lub polecenia - *jest ster zero*. Wykonanie jej spowoduje spowolnienie lub zatrzymanie cyrkulacji.

9.2. Polecenia

- 9.2.1. **Sternik lewiej (prawiej) lub lewiej (prawiej)** - *jest sternik lewiej (prawiej) lub lewiej (prawiej)* - jest poleceniem nieznacznej (5 – 10 stopni) zmiany kursu i utrzymanie nowego kursu bez dodatkowych poleceń. Może

być wydawane po poleceniu: **Sternik tak trzymać, sternik ostrzyć** lub **sternik odpadać**. Można polecić **lewiej** lub **prawiej**. Polecenie dotyczy również szotmenów, którzy powinni utrzymywać optymalne ustawienie żagli względem wiatru bez dodatkowych komend.

- 9.2.2. **Sternik ostrzyć** - *jest sternik ostrzyć* – oznacza polecenie rozpoczęcia i kontynuowania cyrkulacji w ten sposób, aby jacht skręcał na wiatr (zmieniał kurs z pełniejszego na ostrzejszy). Bez dodatkowych poleceń sternik powinien zatrzymać cyrkulację na kursie ostry bajdewind. Może być wydane, gdy poprzednio podano: **Sternik, tak trzymać**. Dla szotmenów jest jednocześnie poleceniem wybierania żagli w sposób ciągły celem utrzymania ich optymalnego ustawienia.
- 9.2.3. **Sternik odpadać** - *jest sternik odpadać* - oznacza polecenie rozpoczęcia i kontynuowania cyrkulacji w ten sposób, aby jacht skręcał od wiatru (zmieniał kurs z ostrzejszego na pełniejszy). Bez dodatkowych poleceń sternik powinien zatrzymać cyrkulację na kursie fordewind (bez przechodzenia linii wiatru). Może być wydane, gdy poprzednio podano: **Sternik, tak trzymać**. Dla szotmenów jest jednocześnie poleceniem luzowania żagli w sposób ciągły celem utrzymania ich optymalnego ustawienia.
- 9.2.4. **Sternik, tak trzymać** lub krótko **tak trzymać** - *jest sternik, tak trzymać* lub krótko *tak trzymać* – oznacza polecenie zatrzymania cyrkulacji i utrzymania kursu, jaki jacht miał w chwili wydania tego polecenia i stanowi przejście z poleceń dla sternika do komend na ster. Dla szotmenów polecenie skorygowania optymalnego ustawienia żagli.

9.3. Rodzaje sterowań:

9.3.1. **Sterowanie na punkt, tzw. pilotowe – Sternik kurs na...**

9.3.2. **Sterowanie według wiatru**

9.3.2.1. **Sternik, trzymać bajdewind prawego (lewego) halsu** - *jest sternik, trzymać bajdewind prawego (lewego) halsu*

9.3.2.2. **Sternik, ostrzyć** - *jest sternik, ostrzyć*

9.3.2.3. **Sternik, odpadać** - *jest sternik, odpadać*

9.3.2.4. **Sternik, tak trzymać** - *jest sternik, tak trzymać* - sternik kontruje sterem (zatrzymuje ostrzenie lub odpadanie), po czym utrzymuje kurs

9.3.2.5. **Sternik, do linii wiatru** - *jest sternik, do linii wiatru* – dokładnie dziobem w linii wiatru niezależnie, czy jacht płynie do przodu lub do tyłu

9.3.2.6. **Sternik, do łopotu** - *jest sternik, do łopotu* - utrzymanie jachtu w granicach kąta martwego

10. **KLAR PODCZAS ŻEGLUGI** – **Klar na pokładzie** - załogant melduje: *jest klar na pokładzie*.

11. **BALASTOWANIE** – powinno być elastyczne, dostosowane do chwilowych zmian siły wiatru bez dodatkowych komend. Czasami balast na prawą (lewą) burtę.

12. **SKŁADANIE I STAWIANIE MASZTÓW** – **Przygotować maszt (maszty) do złożenia (postawienia)** - *jest przygotować maszt (maszty) do złożenia (postawienia)*, załogant melduje: *maszt (maszty) do złożenia (postawienia) klar*

13. **POSŁUGIWANIE SIĘ BOSAKIEM, RZUTKA, SONDA, ODBIJACZEM, WIADREM I KLAROWANIE LIN** – Przy odpychaniu jachtu od pomostu lub brzegu bosak należy trzymać za

okucie, podobnie przy podawaniu go „człowiekowi za burtą” oraz przy odpychaniu przedmiotów pływających; w pozostałych przypadkach bosak trzymamy za koniec nie okuty.

- 13.1. **Przygotować bosak na dziobie (śródookręciu, rufie)** - *jest przygotować bosak na dziobie (śródookręciu, rufie)*
- 13.2. **Bosak na boję lub boję chwycić** – załogant melduje: *Boja chwycona. Dziób (rufa) lewo (prawo) na wodę*
- 13.3. **Odbij lub bosak** – *jest odbij* - stosowane przy odpychaniu jachtu od kei lub pomostu
- 13.4. **Chroń burtę (dziób, rufę) (bosakiem)** - *jest chroń burtę (dziób, rufę) (bosakiem).*
- 13.5. **Przygotować odbijacze z prawej (lewej) burty** - *jest przygotować odbijacze z prawej (lewej) burty*, załogant melduje: *odbijacze klar*
- 13.6. **Chroń burtę (dziób, rufę)**
- 13.7. **Tak stoimy**
14. **PRACA CUMAMI I SZPRINGAMI** – załogant wyznaczony do wyjścia na keję do przyjęcia cum nie może wychodzić czy wyskakiwać z jachtu trzymając cumę lub szpring. Wyjście na keję dopiero po komendzie dowodzącego.
 - 14.1. **Przygotować cumy z prawej (lewej) burty** - *jest przygotować cumy z prawej (lewej) burty*, załogant melduje: *cumy z prawej (lewej) burty klar*
 - 14.2. **Cuma na keję** - załogant melduje: *cuma na polerze.*
 - 14.3. **Hamuj na szpringu dziobowym** - *jest hamuj na szpringu dziobowym*
 - 14.4. **Hamuj na cumie rufowej** - *jest hamuj na cumie rufowej*
 - 14.5. **Cumę (szpring) oddaj** - *jest cumę (szpring) oddaj*, załogant melduje: *cuma (szpring) oddana*
 - 14.6. **Przełóż cumę (szpring) na poler** - *jest przełóż cumę (szpring) na poler*, załogant melduje: *cuma (szpring) na polerze.*
 - 14.7.
 - 14.8. **Szpring rufowy wybieraj** - *jest szpring rufowy wybieraj*
 - 14.9. **Szpring rufowy oddaj** - *jest szpring rufowy oddaj*, załogant melduje: *szpring rufowy oddany*
15. **OBSŁUGA KOTWICY**
 - 15.1. **Przygotowanie kotwicy do rzucenia**
 - 15.1.1. **Przygotować kotwicę i 30 m liny kotwicznej** - załogant składa meldunek: *kotwica do rzucenia klar*
 - 15.2. **Rzucanie kotwicy**
 - 15.2.1. **Kotwicę rzuć** - załogant składa meldunek: *kotwica chwyciła.*
 - 15.3. **Wybieranie kotwicy**
 - 15.3.1. **Do wybierania kotwicy** - załogant składa meldunek: *kotwica do wybierania klar*
 - 15.3.2. **Kotwicę wybieraj** - załogant składa meldunek: *kotwica patrzy w lewo (prawo, prosto), kotwica pion*
 - 15.3.3. **Kotwicę rwij** - załogant składa meldunek: *kotwica puściła, kotwica pod kluzą lub kotwica pod dziobem*
 - 15.3.4. **Kotwica na pokład** - *jest kotwica na pokład*
 - 15.3.5. **Kotwica klar** - załogant melduje: *jest kotwica klar*
16. **KLAROWANIE JACHTU PO PŁYWANIU**
 - 16.1. **Zacumowanie jachtu**

16.2. Klar postojowy (portowy)

16.3. Klar jachtu na dłuższy postój

17. MANEWROWANIE JACHEM ŻAGLOWYM.

17.1. Definicje: Manewr jest to odpowiednio dobrany do aktualnych warunków żeglugi zespół czynności obsługi jachtu wykonywanych dla osiągnięcia określonego celu, zgodnie z zasadami wiedzy i praktyki żeglarskiej i z zachowaniem pełnego bezpieczeństwa załogi i jachtu. Każdy manewr podejmowany przez dowodzącego powinien być starannie przemyślany – trzeba również przewidzieć sposób dalszego postępowania na wypadek, gdyby manewr się nie udał. Wykonywany manewr powinien być skuteczny, bezpieczny, prawidłowy i elegancki. Im staranniejsze przygotowanie się do manewru, tym sprawniejszy jego przebieg i pewniejsze osiągnięcie powodzenia. Na sytuację manewrową mają wpływ czynniki:

17.1.1. Warunki pogodowe

17.1.1.1. Siła wiatru

17.1.1.2. Kierunek wiatru

17.1.2. Sytuacja na akwenu manewrowym

17.1.3. Jednostki pływające, przeszkody nawigacyjne

17.1.4. Kształt brzegów i ich zabudowa

17.1.5. Droga jachtu podczas manewru

17.1.6. Rodzaj jachtu i jego wyposażenie techniczne - różne konstrukcje jachtów. Im mniej wyposażenia na jachcie, tym dokładniej trzeba wykonywać manewry.

17.1.7. Umiejętności załogi

17.2. Zwrot przez sztag - jest to manewr polegający na przejściu linii wiatru dziobem

17.2.1. **Do zwrotu przez sztag** - *jest do zwrotu przez sztag* - Sternik rozpoczyna cyrkulację wychylając ster

17.2.2. **Grota szot wybieraj (wybierz)** - *jest grota szot wybieraj (wybierz)*

17.2.3. **Lewy (prawy) foka szot luz** - *jest lewy (prawy) foka szot luz*

17.2.4. **Grota szot luz** - *jest grota szot luz*

17.2.5. **Prawy (lewy) foka szot wybieraj** - *jest prawy (lewy) foka szot wybieraj*

17.2.6. **Ster zero** - *jest ster zero*

17.2.7. **Grota szot wybieraj** - *jest grota szot wybieraj*

17.2.8. **Sternik, tak trzymać** - *jest sternik, tak trzymać*

17.3. Zwrot przez rufę - jest to manewr polegający na przejściu linii wiatru rufą

17.3.1. **Do zwrotu przez rufę** - *jest do zwrotu przez rufę* - sternik wychyla ster na zawietrzną, luzuje grota

17.3.2. **Lewy (prawy) foka szot luzuj** - *jest lewy (prawy) foka szot luzuj*

17.3.3. **Prawy (lewy) foka szot wybieraj** - *jest prawy (lewy) foka szot wybieraj*

17.3.4. **Lewy foka szot luz** - *jest lewy foka szot luz*

17.3.5. **Grota szot wybieraj** - *jest grota szot wybieraj*

17.3.6. **Grota szot luzuj** - *jest grota szot luzuj* - w momencie zatrzymania luzowanego grota lekka kontra sterem odpowiadająca komendzie ster zero.

17.3.7. **Sternik, tak trzymać** - *jest sternik, tak trzymać.*

17.4. „Człowiek za burta” - uwagi

17.4.1. Okrzyk „Człowiek za burta” - ogłoszenie alarmu

17.4.2. Środek ratunkowy rzuć (nie dalej niż 5 metrów)

17.4.3. Wyznaczyć obserwatora i załogantów do podjęcia człowieka

- 17.4.4. Wykonać manewr podejścia
- 17.4.5. Podjąć człowieka na pokład (przy prędkości jachtu nie większej niż 1 węzeł)
 - 17.4.5.1. Chwycenie człowieka i przyciągnięcie go do burty
 - 17.4.5.2. Przełożenie go przez burtę i wybranie żagli
 - 17.4.5.3. Wciągnięcie na pokład - człowiek musi być zwrócony twarzą do burty
- 17.4.6. Udzielić pierwszej pomocy
- 17.5. **Dojście do boi** - jacht powinien zatrzymać się przy boi w odległości skutecznego zasięgu bosaka, lecz nie dalej niż do want
 - 17.5.1. **Przygotować żagle do zrzucenia** - *jest przygotować żagle do zrzucenia, załogant melduje: fok do zrzucenia klar, grot do zrzucenia klar*
 - 17.5.2. **Przygotować cumę i bosak na dziobie** - *jest przygotować cumę i bosak na dziobie*
 - 17.5.3. **Ster prawo (lewo)** - *jest ster prawo (lewo)*
 - 17.5.4. **Sternik, kurs na boję** - *jest sternik, kurs na boję*
 - 17.5.5. **Fok w dół** - *jest fok w dół* - dochodząc do boi
 - 17.5.6. **Boję chwyć** - załogant melduje: *boja chwycona*
 - 17.5.7. **Cuma dziobowa na boję** - *jest cuma dziobowa na boję, załogant melduje: cuma na boi*
 - 17.5.8. **Grot w dół** (po obłożeniu cumy dziobowej na boi) - *jest grot w dół*
 - 17.5.9. **Klar na pokładzie**
- 17.6. **Odejście z boi (przykładowe komendy i przebieg odejścia z boi na szpringu)**
 - 17.6.1. **Na stanowiska manewrowe**
 - 17.6.2. **Wybieraj cumę dziobową** - *jest wybieraj cumę dziobową*
 - 17.6.3. **Obnieść cumę rufową po lewej (prawej) burcie poza wantami na dziób jako szpring,** - załogant melduje: *cuma obniesiona*
 - 17.6.4. **Dość wybierać (gdy dziób dojdzie do boi)** - *jest dość wybierać*
 - 17.6.5. **Przełożyć cumę dziobową na biegowo** - *jest przełożyć cumę dziobową na biegowo, załogant melduje: cuma dziobowa na biegowo*
 - 17.6.6. **Założyć szpring rufowy na biegowo** - *jest założyć szpring rufowy na biegowo, załogant melduje: szpring rufowy na biegowo*
 - 17.6.7. **Przygotować żagle do stawiania** - *jest przygotować żagle do stawiania, załogant melduje: grot do stawiania klar, fok do stawiania klar*
 - 17.6.8. **Grot staw** - *jest grot staw*
 - 17.6.9. **Fok staw** - *jest fok staw*
 - 17.6.10. **Fok lewo (prawo) na wiatr** - *jest fok lewo (prawo) na wiatr*
 - 17.6.11. **Cumę dziobową oddaj** - *jest cumę dziobową oddaj, załogant melduje: cuma dziobowa oddana*
 - 17.6.12. **Fok luz** - *jest fok luz*
 - 17.6.13. **Grota szot wybieraj (wybierz)** - *jest grota szot wybieraj (wybierz)*
 - 17.6.14. **Prawy (lewy) foka szot wybieraj** - *jest prawy (lewy) foka szot wybieraj*
 - 17.6.15. **Sternik, tak trzymać** - *jest sternik, tak trzymać*
 - 17.6.16. **Klar na pokładzie**
- 17.7. **Odejście od pomostu, kei lub brzegu**
 - 17.7.1. **Przy wiatrach odpychających w granicach kąta martwego (jacht równoległe do pomostu)**

17.7.1.1. **Odejście na szpringu rufowym**

17.7.1.1.1. **Na stanowiska manewrowe**

17.7.1.1.2. **Przygotować żagle do stawiania** - *jest przygotować żagle do stawiania, załogant melduje: grot do stawiania klar; fok do stawiania klar*

17.7.1.1.3. **Cumę dziobową przelożyć na biegowo** - *jest cumę dziobową przelożyć na biegowo, załogant melduje: cuma dziobowa na biegowo*

17.7.1.1.4. **Cumę rufową przelożyć na biegowo na poler** - *jest cumę rufową przelożyć na biegowo na poler, załogant melduje: cuma rufowa na biegowo*

17.7.1.1.5. **Grot staw** - *jest grot staw*

17.7.1.1.6. **Fok staw** - *jest fok staw*

17.7.1.1.7. **Fok prawo (lewo) na wiatr** - *jest fok prawo (lewo) na wiatr*

17.7.1.1.8. **Cumę dziobową oddaj** - *jest cumę dziobową oddaj, załogant melduje: cuma dziobowa oddana*

17.7.1.1.9. **Chroń rufę**

17.7.1.1.10. **Miecz w dół** - *jest miecz w dół*

17.7.1.1.11. **Fok luz** (po odpadnięciu poza martwy kąt) - *jest fok luz*

17.7.1.1.12. **Lewy (prawy) foka szot wybieraj** - *jest lewy (prawy) foka szot wybieraj*

17.7.1.1.13. **Grota szot wybieraj (wybierz)** - *jest grota szot wybieraj (wybierz)*

17.7.1.1.14. **Płetwa sterowa w dół** - *jest płetwa sterowa w dół*

17.7.1.1.15. **Szpring rufowy oddaj** - *jest szpring rufowy oddaj*

17.7.1.1.16. **Sternik, tak trzymać** (gdy jacht ruszy do przodu) - *jest sternik, tak trzymać*

17.7.1.1.17. **Klar na pokładzie**

17.7.1.2. **Odejście na biegu wstecznym przy wiatrach odpychających prostopadłych lub prawie prostopadłych z przestawieniem jachtu do boi**

17.7.1.2.1. **Na stanowiska manewrowe**

17.7.1.2.2. **Cumę dziobową wybieraj** - *jest cumę dziobową wybieraj*

17.7.1.2.3. **Cumę rufową luzuj** - *jest cumę rufową luzuj*

17.7.1.2.4. **Hamuj na cumie rufowej** - *jest hamuj na cumie rufowej*

17.7.1.2.5. **Przelożyć cumę dziobową na biegowo** - *jest przelożyć cumę dziobową na biegowo, załogant melduje: cuma dziobowa na biegowo*

17.7.1.2.6. **Cumę rufową wybieraj** - *jest cumę rufową wybieraj*

17.7.1.2.7. **Cumę dziobową luzuj** - *jest cumę dziobową luzuj*

17.7.1.2.8. **Cumę dziobową luzuj** (gdy jacht dochodzi do boi) - *jest cumę dziobową luzuj*

- 17.7.1.2.9. **Założyć na boję szpring dziobowy z lewej (prawej) burty na biegowo** - *jest założyć na boję szpring dziobowy z lewej (prawej) burty na biegowo, załogant melduje: szpring dziobowy założony na biegowo*
- 17.7.1.2.10. **Przygotować żagle do stawiania** - *jest przygotować żagle do stawiania, załogant melduje: grot do stawiania klar, fok do stawiania klar*
- 17.7.1.2.11. **Grot staw** - *jest grot staw*
- 17.7.1.2.12. **Cumę rufową oddaj** - *jest cumę rufową oddaj, załogant melduje: cuma rufowa oddana*
- 17.7.1.2.13. **Grot lewo (prawo) na wiatr** - *jest grot lewo (prawo) na wiatr*
- 17.7.1.2.14. **Ster prawo (lewo)** - *jest ster prawo (lewo)*
- 17.7.1.2.15. **Chroń burtę**
- 17.7.1.2.16. **Grota szot luz** - *jest grota szot luz*
- 17.7.1.2.17. **Ster lewo (prawo)** - *jest ster lewo (prawo)*
- 17.7.1.2.18. **Fok staw** - *jest fok staw*
- 17.7.1.2.19. **Prawy (lewy) foka szot wybieraj** - *jest prawy (lewy) foka szot wybieraj*
- 17.7.1.2.20. **Grota szot wybieraj (wybierz)** - *jest grota szot wybieraj (wybierz)*
- 17.7.2. **Odejście przy wiatrach dociskających**
- 17.7.2.1. **Odejście na szpringu rufowym przy wiatrach dociskających w granicach kąta martwego (jacht zacumowany burtą)**
- 17.7.2.1.1. **Na stanowiska manewrowe**
- 17.7.2.1.2. **Cumę rufową przelożyć jako szpring rufowy na biegowo** - *jest cumę rufową przelożyć jako szpring rufowy na biegowo, załogant melduje: cuma rufowa przelożona*
- 17.7.2.1.3. **Przygotować żagle do stawiania** - *jest przygotować żagle do stawiania, załogant melduje: grot do stawiania klar, fok do stawiania klar*
- 17.7.2.1.4. **Cumę dziobową oddaj** - *jest cumę dziobową oddaj, załogant melduje: cuma dziobowa oddana*
- 17.7.2.1.5. **Grot staw** - *jest grot staw*
- 17.7.2.1.6. **Fok staw** - *jest fok staw*
- 17.7.2.1.7. **Fok lewo (prawo) na wiatr** - *jest fok lewo (prawo) na wiatr*
- 17.7.2.1.8. **Chroń rufę**
- 17.7.2.1.9. **Fok luz (po odpadnięciu poza kąt martwy)** - *jest fok luz*
- 17.7.2.1.10. **Prawy (lewy) foka szot wybieraj** - *jest prawy (lewy) foka szot wybieraj*
- 17.7.2.1.11. **Grota szot wybieraj (wybierz)** - *jest grota szot wybieraj (wybierz)*

- 17.7.2.1.12. **Szpring rufowy oddaj** - *jest szpring rufowy oddaj, załogant melduje: szpring rufowy oddany*
- 17.7.2.1.13. **Sternik, tak trzymaj** - *jest sternik, tak trzymaj*
- 17.7.2.1.14. **Miecz w dół** - *jest miecz w dół*
- 17.7.2.1.15. **Płetwa sterowa w dół** - *jest płetwa sterowa w dół*
- 17.7.2.1.16. **Klar na pokładzie**
- 17.7.2.2. **Odejscie od boi przy wiatrach prostopadłych lub prawie prostopadłych do pomostu lub brzegu** - *odejscie jak przy odejściu od boi, dalby, kotwicy lub na pagajach*
- 17.7.2.3. **Odejscie od pomostu (kei) z wystrzeleniem na szpringu przy wiatrach dociskających**
- 17.7.2.3.1. **Na stanowiska manewrowe**
- 17.7.2.3.2. **Przygotować cumę dziobową do oddania** - *jest przygotować cumę dziobową do oddania, , załogant melduje:cuma dziobowa do oddania klar*
- 17.7.2.3.3. **Cumę rufową przelżyć jako szpring rufowy na poler na biegowo** - *jest cumę rufową przelżyć jako szpring rufowy na poler na biegowo, , załogant melduje:cuma rufowa na biegowo*
- 17.7.2.3.4. **Przygotować żagle do stawiania** - *jest przygotować żagle do stawiania, , załogant melduje: grot do stawiania klar, fok do stawiania klar*
- 17.7.2.3.5. **Cumę dziobową oddaj** - *jest cumę dziobową oddaj, , załogant melduje: cuma dziobowa oddana*
- 17.7.2.3.6. **Wybierać szybko szpring rufowy** - *jest wybierać szybko szpring rufowy*
- 17.7.2.3.7. **Ster prawo (lewo)** - *jest ster prawo (lewo)*
- 17.7.2.3.8. **Sternik, kurs wzdłuż pomostu (kei)** - *jest sternik, kurs wzdłuż pomostu (kei)*
- 17.7.2.3.9. **Ster lewo (prawo)** - *ster lewo (prawo)*
- 17.7.2.3.10. **Szpring rufowy oddaj** - *jest szpring rufowy oddaj, załogant melduje: szpring rufowy oddany*
- 17.7.2.3.11. **Grot staw** - *jest grot staw*
- 17.7.2.3.12. **Fok staw** - *jest fok staw - żagle stawiać bardzo szybko tuż przed wyjściem z kąta martwego*
- 17.7.2.3.13. **Fok prawo (lewo) na wiatr** - *jest fok prawo (lewo) na wiatr*
- 17.7.2.3.14. **Ster prawo (lewo)** - *jest ster prawo (lewo)*
- 17.7.2.3.15. **Fok luz** - *jest fok luz*
- 17.7.2.3.16. **Lewy (prawy) foka szot wybierz** - *jest lewy (prawy) foka szot wybierz*
- 17.7.2.3.17. **Grota szot wybieraj (wybierz)** - *jest grota szot wybieraj (wybierz)*
- 17.7.2.3.18. **Sternik, tak trzymać** - *jest sternik, tak trzymać*
- 17.7.2.3.19. **Klar na pokładzie**
- 17.8. **Dojście do pomostu lub brzegu**

- 17.8.1. **Dojście przy wiatrach odpychających**
- 17.8.1.1. **Wiatr równoległy lub prawie równoległy do pomostu lub brzegu, dojście w pozycję burty**
- 17.8.1.1.1. **Na stanowiska manewrowe**
- 17.8.1.1.2. **Przygotować cumy i odbijacze z prawej (lewej) burty**
- *jest przygotować cumy i odbijacze z prawej (lewej) burty,*
- 17.8.1.1.3. **Przygotować bosak na dziobie** - *jest przygotować bosak na dziobie*
- 17.8.1.1.4. **Ster lewo (prawo)** - *jest ster lewo (prawo)*
- 17.8.1.1.5. **Wyłożyć odbijacze z prawej (lewej) burty** - *jest wyłożyć odbijacze z prawej (lewej) burty, , załogant melduje: odbijacze wyłożone*
- 17.8.1.1.6. **(Fok prawo (lewo) na wiatr)** - *jest (fok prawo (lewo) na wiatr) - fok zawsze na stronę zwróconą do pomostu*
- 17.8.1.1.7. **(Grot lewo (prawo) na wiatr)** - *jest (grot lewo (prawo) na wiatr)*
- 17.8.1.1.8. **Sternik, kurs równoległy do pomostu** - *jest sternik, kurs równoległy do pomostu*
- 17.8.1.1.9. **Żagle luz** - *jest żagle luz*
- 17.8.1.1.10. **Przygotować cumy do podania** - *jest przygotować cumy do podania, załogant melduje: cumy do podania klar*
- 17.8.1.1.11. **Cuma dziobowa na pomost jako szpring** - *jest cuma dziobowa na pomost jako szpring, załogant melduje: cuma dziobowa na polerze*
- 17.8.1.1.12. **Hamuj na szpringu dziobowym** - *jest hamuj na szpringu dziobowym*
- 17.8.1.1.13. **Ster lewo (prawo)** - *jest ster lewo (prawo)*
- 17.8.1.1.14. **Chroń burtę** - *jest chroń burtę*
- 17.8.1.1.15. **Cuma rufowa na pomost** - *jest cuma rufowa na pomost*
- 17.8.1.1.16. **Przełożyć szpring dziobowy jako cumę dziobową** - *jest przełożyć szpring dziobowy jako cumę dziobową, załogant melduje: szpring dziobowy przełożony*
- 17.8.1.1.17. **Przygotować żagle do zrzucenia** - *jest przygotować żagle do zrzucenia, załogant melduje: fok do zrzucenia klar, grot do zrzucenia klar*
- 17.8.1.1.18. **Fok w dół** - *jest fok w dół*
- 17.8.1.1.19. **Grot w dół** - *jest grot w dół*
- 17.8.1.1.20. **Obłożyć cumy** - *jest obłożyć cumy*
- 17.8.1.1.21. **Tak stoimy**
- 17.8.1.1.22. **Klar na pokładzie**
- 17.8.1.2. **Wiatr odpychający prostopadły lub prawie prostopadły, dojście do pomostu w pozycję burty**

- 17.8.1.2.1. **Na stanowiska manewrowe**
- 17.8.1.2.2. **Przygotować bosak na dziobie** - *jest przygotować bosak na dziobie*
- 17.8.1.2.3. **Przygotować odbijacze i cumy z prawej (lewej) burty** - *jest przygotować odbijacze i cumy z prawej (lewej) burty, załogant melduje: odbijacze i cumy przygotowane*
- 17.8.1.2.4. **Ster lewo (prawo)** - *jest ster lewo (prawo)*
- 17.8.1.2.5. **Wyłożyć odbijacze** - *jest wyłożyć odbijacze, załogant melduje: odbijacze wyłożone*
- 17.8.1.2.6. **(Fok prawo (lewo) na wiatr)** - *jest (fok prawo (lewo) na wiatr)*
- 17.8.1.2.7. **(Grot lewo (prawo) na wiatr)** - *jest (grot lewo (prawo) na wiatr)*
- 17.8.1.2.8. **Żagle luz** - *jest żagle luz*
- 17.8.1.2.9. **Przygotować żagle do zrzucenia** - *jest przygotować żagle do zrzucenia, załogant melduje: fok do zrzucenia klar, grot do zrzucenia klar*
- 17.8.1.2.10. **Ster zero** - *jest ster zero*
- 17.8.1.2.11. **Pomost bosakiem chwyć** - *jest pomost bosakiem chwyć, załogant melduje: pomost chwycony*
- 17.8.1.2.12. **Cuma dziobowa na pomost** - *jest cuma dziobowa na pomost, załogant melduje: cuma dziobowa na polerze*
- 17.8.1.2.13. **Fok w dół** - *jest fok w dół*
- 17.8.1.2.14. **Grot w dół** - *jest grot w dół*
- 17.8.1.2.15. **Cuma rufowa na pomost** - *jest cuma rufowa na pomost, załogant melduje: cuma rufowa na polerze*
- 17.8.1.2.16. **Wybieraj cumę rufową** - *jest wybieraj cumę rufową*
- 17.8.1.2.17. **Wybieraj cumę dziobową** - *jest wybieraj cumę dziobową*
- 17.8.1.2.18. **Chroń burtę**
- 17.8.1.2.19. **Dość wybierać** - *jest dość wybierać*
- 17.8.1.2.20. **Obłożyć cumy** - *jest obłożyć cumy*
- 17.8.1.2.21. **Tak stoimy**
- 17.8.1.2.22. **Klar na pokładzie**
- 17.8.1.3. **Dojście przy wiatrach odpychających między brzeg lub pomost a boje**
- 17.8.1.3.1. **Na stanowiska manewrowe**
- 17.8.1.3.2. **Przygotować bosak i cumę na dziobie** - *jest przygotować bosak i cumę na dziobie*
- 17.8.1.3.3. **Cumę rufową obnieść na dziób poza wantami po lewej (prawej) burcie** - *jest cumę rufową obnieść na dziób, załogant melduje: cuma rufowa obniesiona*
- 17.8.1.3.4. **Ster lewo (prawo) lub sternik, kurs na boję** - *jest ster lewo (prawo) lub sternik, kurs na boję*
- 17.8.1.3.5. **Boję chwyć** - *jest boję chwyć, załogant melduje: boja chwycona*

- 17.8.1.3.6. **Cuma rufowa na boję** - *jest cuma rufowa na boję ,
załogant melduje: cuma rufowa na boi*
- 17.8.1.3.7. **Luzuj cumę rufową** - *jest luzuj cumę rufową*
- 17.8.1.3.8. **Sternik, do linii wiatru** - *jest sternik, do linii wiatru*
- 17.8.1.3.9. **Przygotować żagle do zrzucenia** - *jest przygotować
żagle do zrzucenia, , załogant melduje: fok do zrzucenia
klar; grot do zrzucenia klar*
- 17.8.1.3.10. **Hamuj na cumie rufowej** - *jest hamuj na cumie
rufowej*
- 17.8.1.3.11. **Pomost bosakiem chwyć** - *jest pomost bosakiem
chwyć, załogant melduje: pomost chwycony*
- 17.8.1.3.12. **Cuma dziobowa na pomost** - *jest cuma dziobowa na
pomost, załogant melduje: cuma dziobowa na polerze*
- 17.8.1.3.13. **Fok w dół** - *jest fok w dół*
- 17.8.1.3.14. **Grot w dół** - *jest grot w dół*
- 17.8.1.3.15. **Przełożyć cumę dziobową** - *jest przełożyć cumę
dziobową , załogant melduje: cuma dziobowa przełożona*
- 17.8.1.3.16. **Cumę dziobową wybieraj** - *jest cumę dziobową
wybieraj*
- 17.8.1.3.17. **Dość wybierać** - *jest dość wybierać*
- 17.8.1.3.18. **Obłożyć cumy** - *jest obłożyć cumy, załogant melduje:
cumy obłożone*
- 17.8.1.3.19. **Tak stoimy**
- 17.8.1.3.20. **Klar na pokładzie**
- 17.8.2. **Dojście przy wiatrach dociskających**
- 17.8.2.1. **Dojście burtą przy wietrze dociskającym lekko skośnym lub
równoległym do pomostu lub brzegu** - *dokładnie tak samo, jak
dojście przy wiatrach odpychających*
- 17.8.2.2. **Dojście między boję a pomost lub brzeg przy wiatrach
dociskających prostopadłych lub prawie prostopadłych**
- 17.8.2.2.1. **Na stanowiska manewrowe**
- 17.8.2.2.2. **Przygotować bosak na dziobie i cumy do podania** - *jest przygotować bosak na dziobie i cumy do podania*
- 17.8.2.2.3. **Ster lewo (prawo)** - *jest ster lewo (prawo) - gdy
jacht znajdzie się od boi w odległości uwzględniającej
drogę inercji i promień krążenia*
- 17.8.2.2.4. **Sternik, kurs na boję** - *jest sternik, kurs na boję -
boja w linii wiatru*
- 17.8.2.2.5. **Boję chwyć** - *jest boję chwyć, załogant melduje: boja
chwycona*
- 17.8.2.2.6. **Cuma dziobowa na boję** - *załogant melduje: cuma
na boi*
- 17.8.2.2.7. **Bosak na rufę** - *jest bosak na rufę*
- 17.8.2.2.8. **Cumę dziobową luzuj** - *jest cumę dziobową luzuj*
- 17.8.2.2.9. **Na cumie dziobowej hamuj** - *jest na cumie
dziobowej hamuj*

- 17.8.2.2.10. **Pomost chwyć** - załogant melduje: *pomost chwycony*
- 17.8.2.2.11. **Cuma rufowa na pomost** - *jest cuma rufowa na pomost*, załogant melduje: *cuma rufowa na pomoście*
- 17.8.2.2.12. **Przygotować żagle do zrzucenia** - *jest przygotować żagle do zrzucenia*, załogant melduje: *fok do zrzucenia klar, grot do zrzucenia klar*
- 17.8.2.2.13. **Fok w dół** - *jest fok w dół*
- 17.8.2.2.14. **Grot w dół** - *jest grot w dół*
- 17.8.2.2.15. **Tak stoimy**
- 17.8.2.2.16. **Obłożyć cumy** - *jest obłożyć cumy*
- 17.8.2.2.17. **Klar na pokładzie**
- 17.8.2.3. **Dojście na pagajach lub wiosłach przy wiatrach dociskających**
 - 17.8.2.3.1. **Na stanowiska manewrowe**
 - 17.8.2.3.2. **Przygotować żagle do zrzucenia** - *jest przygotować żagle do zrzucenia*, załogant melduje: *fok do zrzucenia klar, grot do zrzucenia klar*
 - 17.8.2.3.3. **Przygotować po 2 pagaje z obu burt** - załogant melduje: *pagaje przygotowane*
 - 17.8.2.3.4. **Sternik, w linię wiatru** - *jest sternik, w linię wiatru*
 - 17.8.2.3.5. **Fok w dół** - *jest fok w dół*
 - 17.8.2.3.6. **Grot w dół** - *jest grot w dół*
 - 17.8.2.3.7. **Przygotować cumy do podania** - *jest przygotować cumy do podania*, załogant melduje: *cuma dziobowa do podania klar, cuma rufowa podania klar*
 - 17.8.2.3.8. **Uwaga na pagajach**
 - 17.8.2.3.9. **Obie naprzód** - *obie naprzód*
 - 17.8.2.3.10. **Przygotować bosak na dziobie i odbijacze z prawej (lewej) burty** - *jest przygotować bosak na dziobie i odbijacze z prawej (lewej) burty*, załogant melduje: *bosak przygotowany, odbijacze przygotowane*
 - 17.8.2.3.11. **Zabezpieczyć żagle przed wydmuchaniem**
 - 17.8.2.3.12. **Ster lewo (prawo)** - *jest ster lewo (prawo)*
 - 17.8.2.3.13. **Ster zero** - *jest ster zero*
 - 17.8.2.3.14. **Pagaje basta**
 - 17.8.2.3.15. **Obie hamuj** – *jest obie hamuj*
 - 17.8.2.3.16. **Pagaje basta**
 - 17.8.2.3.17. **Chroń burty**
 - 17.8.2.3.18. **Pomost chwyć** - załogant melduje: *pomost chwycony*
 - 17.8.2.3.19. **Do przyjęcia cum**
 - 17.8.2.3.20. **Cumy na pomost** - *gdy załogant już jest na pomoście*, załogant melduje: *cumy na polderze*
 - 17.8.2.3.21. **Cumy wybieraj** - *jest cumy wybieraj*
 - 17.8.2.3.22. **Dość wybierać** - *jest dość wybierać*
 - 17.8.2.3.23. **Obłożyć cumy** - *jest obłożyć cumy*
 - 17.8.2.3.24. **Tak stoimy**
 - 17.8.2.3.25. **Klar na pokładzie**

17.9. **Stawanie na kotwicy**

- 17.9.1. **Na stanowiska manewrowe**
- 17.9.2. **Przygotować kotwicę do rzucenia i linę kotwiczną** - *jest przygotować kotwicę do rzucenia i linę kotwiczną, załogant melduje: kotwica do rzucenia klar*
- 17.9.3. **Przygotować foka do zrzucenia** - *jest przygotować foka do zrzucenia, załogant melduje: fok do zrzucenia klar*
- 17.9.4. **Sternik, do linii wiatru** - *jest sternik, do linii wiatru*
- 17.9.5. **Fok w dół** - *jest fok w dół*
- 17.9.6. **Kotwicę rzuć** - *gdy jacht zaczyna się cofać - jest kotwicę rzuć załogant melduje: kotwica rzucona, (kotwica trzyma)*
- 17.9.7. **Przygotować grota do zrzucenia** - *jest przygotować grota do zrzucenia, załogant melduje: grot do zrzucenia klar*
- 17.9.8. **Grot w dół** - *jest grot w dół*
- 17.9.9. **Obłożyć cumy** - *jest obłożyć cumy*
- 17.9.10. **Tak stoimy**
- 17.9.11. **Klar na pokładzie**

17.10. **Odejście z kotwicy**

- 17.10.1. **Na stanowiska manewrowe**
- 17.10.2. **Przygotować grot do stawiania** - *jest przygotować grot do stawiania, załogant melduje: grot do stawiania klar*
- 17.10.3. **Grot staw** - *jest grot staw*
- 17.10.4. **Wybieraj kotwicę** - *jest wybieraj kotwicę*
- 17.10.5. **Melduj położenie kotwicy** - *załogant melduje: kotwica patrzy prosto*
- 17.10.6. **Ster zero** - *jest ster zero*
- 17.10.7. *załogant melduje: kotwica pion*
- 17.10.8. **Kotwicę rwij** - *jest kotwicę rwij, załogant melduje: kotwica puściła*
- 17.10.9. **Kotwicę na pokład**
- 17.10.10. **Ster prawo (lewo)** - *jest ster prawo (lewo)*
- 17.10.11. **Przygotować fok do stawiania** - *jest przygotować fok do stawiania, załogant melduje: fok do stawiania klar*
- 17.10.12. **Fok staw** - *jest fok staw*
- 17.10.13. **Prawy (lewy) foka szot wybierz** - *jest prawy (lewy) foka szot wybierz*
- 17.10.14. **Grota szot wybieraj (wybierz)** - *jest grota szot wybieraj (wybierz)*
- 17.10.15. **Ster zero** - *jest ster zero*
- 17.10.16. **Sternik, tak trzymać** - *jest sternik, tak trzymać*

17.11. **Refowanie**

- 17.11.1. **Przygotować żagle do zrzucenia** - *jest przygotować żagle do zrzucenia, załogant melduje: fok do zrzucenia klar, grot do zrzucenia klar*
- 17.11.2. **Przygotować pagaje z obu burt** - *załogant melduje: pagaje przygotowane*
- 17.11.3. **Ster lewo (prawo)** - *jest ster lewo (prawo)*
- 17.11.4. **Fok w dół** - *jest fok w dół*
- 17.11.5. **Grot w dół** - *jest grot w dół*
- 17.11.6. **Sternik w linię wiatru** - *jest sternik w linię wiatru*
- 17.11.7. **Założyć ... refy na grocie** - *jest założyć ... refy na grocie, załogant melduje: refy założone*

- 17.11.8. **Uwaga na pagajach**
- 17.11.9. **Obie naprzód** - *jest obie naprzód*
- 17.11.10. **Przygotować żagle do stawiania** - *jest przygotować żagle do stawiania, załogant melduje: fok do stawiania klar, grot do stawiania klar*
- 17.11.11. **Grot staw** - *jest grot staw*
- 17.11.12. **Fok staw** - *jest fok staw*
- 17.11.13. **Fok prawo (lewo) na wiatr** - *jest fok prawo (lewo) na wiatr*
- 17.11.14. **Ster prawo (lewo)** - *jest ster prawo (lewo)*
- 17.11.15. **Pagaje basta**
- 17.11.16. **Fok luz** - *jest fok luz*
- 17.11.17. **Lewy (prawy) foka szot wybierz** - *jest lewy (prawy) foka szot wybierz*
- 17.11.18. **Grota szot wybieraj (wybierz)** - *jest grota szot wybieraj (wybierz)*
- 17.11.19. **Ster zero** - *jest ster zero*
- 17.11.20. **Sternik, tak trzymać** - *jest sternik, tak trzymać*
- 17.11.21. **Klar na pokładzie**

KOMENDY REPETYTORIUM

1. KOMENDY NA STER I DLA STERNIKA

- 1.1. **Ster prawo /lewo** - rozkaz skręcenia płetwy sterowej w prawo/lewo o około 25-30 stopni od diametralnej jachtu
- 1.2. **Ster prawo/lewo na burt** - rozkaz maksymalnego wychylenia steru
- 1.3. **Ster zero** - rozkaz ustawienia płetwy sterowej w osi symetrii jachtu
- 1.4. **Ster prawiej/lepiej** - rozkaz nieznacznego wychylenia płetwy sterowej w prawo/lewo w stosunku do jej dotychczasowego położenia
- 1.5. **Sternik, ostrzyć** - sternik ma zbliżyć kurs jachtu do kąta martwego
- 1.6. **Sternik do linii wiatru** - rozkaz utrzymywania dziobu pod wiatr
- 1.7. **Sternik, do łopotu** - rozkaz skręcenia jachtu do otrzymania łopotu (przy danym ustawieniu żagla)
- 1.8. **Sternik, tak trzymać** - rozkaz utrzymania kursu
- 1.9. **Sternik, kurs 140 stopni** - rozkaz zmiany dotychczasowego kursu na kompasowy
- 1.10. **Sternik, 30 stopni w prawo** - rozkaz zmiany kursu w prawo o 30 stopni w stosunku do kursu dotychczasowego

2. KOMENDY NA ŻAGLE

- 2.1. **Przygotować żagle do stawienia** - wykonanie wszelkich zabiegów aby żagle były gotowe do stawienia
- 2.2. **Przygotować żagle do zrzucenia** - wykonanie wszelkich zabiegów aby żagle były gotowe do zrzucenia
- 2.3. **Grot (bezan, fok itd.) staw** - rozkaz pełnego wybrania fału
- 2.4. **Grot (bezan, fok itd.) precz** - rozkaz odknagowania fału i zrzucenia grota (bezana, foka)
- 2.5. **Grota (bezana) szoty wybierz** - rozkaz maksymalnego wybrania szotów (grota lub innych)
- 2.6. **Lewy/prawy foka (kliwra) szot wybierz** - rozkaz maksymalnego wybrania wskazanego szota danego żagla
- 2.7. **Grota (bezana) szot wybieraj, prawy foka szot wybieraj** - rozkazy wybierania odpowiednich szotów odpowiednio do wiatru lub do otrzymania komendy **dość**
- 2.8. **Grot/bezan/fok luz** - całkowity luz szotów
- 2.9. **Sztaksle luz** - komenda oznaczająca całkowite wyluzowanie przednich żagli
- 2.10. **Grota/bezana/foka szoty luzuj** - rozkaz luzowania szotów odpowiednio do wiatru lub do otrzymania komendy **dość**

- 2.11. **Fok lewo/prawo na wiatr** - rozkaz wypchnięcia za róg szotowy żagla pod kątem 40-45 stopni do symetralnej jachtu
- 2.12. **Grot/bezan lewo/prawo na wiatr** - rozkaz wypchnięcia bomu do want, jednocześnie podnosząc go do góry
- 2.13. **Fok na motyla** - ustawienie foka za pomocą szotów tak aby pracował po przeciwnej stronie niż grot
- 2.14. **Uwaga na żaglach** - komenda zwracająca uwagę załogi na żagle

3. KOMENDY NA KOTWICE

- 3.1. **Przygotować kotwicę do rzucenia**
- 3.2. **Uwaga na nogi** - ostrzeżenie związane z rzuceniem kotwicy
- 3.3. **Kotwicę rzuć**
- 3.4. **Do wybierania kotwicy/ przygotować kotwicę do wybrania**
- 3.5. **Kotwicę wybieraj/kotwicę wybierać**
- 3.6. **Kotwicę rwij** - komenda nakazująca wyrwanie kotwicy z dna i podciągnięcie jej pod dziób
- 3.7. **Klar przy kotwicy/sklarować kotwicę** - rozkaz wyciągnięcia kotwicy na pokład, oczyszczenia i złożenia
- 3.8. **Kotwica na pokład** - rozkaz wciągnięcia kotwicy na pokład, przymocowania i sklarowania łańcucha bądź cumy
- 3.9. **Kotwica patrzy w prawo/lewo/prosto** - meldunek określający położenie kotwicy

4. KOMENDY NA DRYFKOTWE

- 4.1. **Przygotować dryfkotwę do rzucenia** - rozkaz polega na zamocowaniu do niej liny głównej i powrotnej, sklarowaniu tych lin i obłożeniu liny głównej na pachołku, przymocowaniu do dryfkotwy obciążenia i bojki.
- 4.2. **Uwaga na nogi** - ostrzeżenie związane z rzuceniem dryfkotwy
- 4.3. **Dryfkotwę rzuć**
- 4.4. **Luzować na linie głównej i powrotnej** - rozkaz luzowania obu lin aż do otrzymania komendy "dość luzować"
- 4.5. **Wybierać (linę powrotną)/dryfkotwę** - po ściągnięciu następuje meldunek "dryfkotwa pod dziobem/rufą"
- 4.6. **Dryfkotwa na pokład**
- 4.7. **Klar na dryfkotwie** - komenda nakazująca sklarowanie lin, odczepienie bojki i obciążnika i innych czynności

5. KOMENDY, POLECENIA I MELDUNKI NA CUMY, SZPRINGI I OBIJACZE

- 5.1. **Przygotować cumy/szpringi do oddania** - nakaz sklarowania cum/szpringów
- 5.2. **Cumę/szpring dziobową/rufową na bieżąco** - rozkaz zmiany zacumowania na sposób umożliwiający luzowanie i odcumowywanie się z pokładu
- 5.3. **Szpring rufowy wybieraj**
- 5.4. **Cumę dziobową wybieraj**
- 5.5. **Luz cumy/szpringu dziobowej/rufowej wybierz** - nakaz wybrania nadmiernego luzu wskazanej liny i ponownego zaknagowania
- 5.6. **Przygotuj cumę dziobową/rufową do podania** - należy sklarować cumę
- 5.7. **Cumę dziobową/rufową podaj** - nakaz rzucenia cumy na keję
- 5.8. **Cumę dziobową/rufową na ląd/na keję** - należy wyskoczyć na ląd i czekać na podanie cumy
- 5.9. **Uwaga na cumach** - komenda zwracająca uwagę załogi na cumy
- 5.10. **Uwaga na nogi** - ostrzeżenie związane z rzuceniem dryfkotwy
- 5.11. **Cumę dziobową/rufową/ obłóż** - wykonuje się cumując na pachołku
- 5.12. **Cumę na boję** - należy przełożyć przez ucho boi wolny koniec cumy
- 5.13. **Klar na cumach** - nakaz sklarowania cum
- 5.14. **Przygotuj objacze** - rozkaz wydobycia spod deku odbijaczy i umieszczenia ich na pokładzie
- 5.15. **Odbijacze na prawą/lewą burtę** - komenda wykonywana przy dochodzeniu do pomostu, nakazuje przełożenie odbijaczy na tę burtę, którą będziemy podchodzić
- 5.16. **Chroń burtę** - rozkaz zabezpieczenia burty przed uszkodzeniami w wyniku uderzenia np. o pomost

6. KOMENDY, POLECENIA I MELDUNKI NA HOL

- 6.1. **Przygotować hol do podania** - komenda nakazująca sklarowanie cumy, przeniesienie jej na achterdek lub fordek i przymocowanie jednego końca cumy do jachtu
- 6.2. **Przygotować się do przyjęcia/wzięcia holu** - nakaz znalezienia się na odpowiednich stanowiskach
- 6.3. **Hol podaj** - przekazaniu holu drugiej jednostce
- 6.4. **Hol przyjmij** - polega na odebraniu go, przeniesieniu na dziób lub rufę i przymocowaniu
- 6.5. **Hol luzuj** - rozkaz powolnego luzowania holu aż do komendy "**dość**"
- 6.6. **Hol wybierać** - rozkaz powolnego wybierania holu aż do komendy "**dość**"
- 6.7. **Przygotuj hol do oddania** - należy rozluźnić hol w miejscu przywiązania
- 6.8. **Uwaga na holu** - komenda zwracająca uwagę załogi na hol
- 6.9. **Uwaga na nogi** - ostrzeżenie załogi przed zaplątaniem się w hol

- 6.10. **Hol oddaj**
- 6.11. **Hol na pokład** - odebranie od innej jednostki holu i wciągnięcie go na własny pokład
- 6.12. **Hol klaruj** - nakaz sklarowania holu

7. KOMENDY I POLECENIA NA SILNIK

- 7.1. **Uruchomić silnik** - komenda nakazująca uruchomienie silnika
- 7.2. **Mała naprzód (wstecz)/pół naprzód (wstecz)/cała naprzód (wstecz)** - rozkaz nadania silnikowi odpowiedniej liczby obrotów
- 7.3. **Silnik stop** - nakaz pozostawienia silnika w ruchu na biegu jałowym
- 7.4. **Odstawić silnik** - komenda nakazująca wyłączenie silnika
- 7.5. **Przygotować się do manewrów silnikiem**

8. INNE KOMENDY

- 8.1. **Przygotować się do zwrotu przez sztąg/rufę**
- 8.2. **Wachty na pokład**
- 8.3. **Załoga na pokład**
- 8.4. **Wszystkie ręce na pokład**
- 8.5. **Na stanowisko manewrowe**

9. KOMENDY SZALUPOWE

- 9.1. **Obsada do łodzi** - nakaz zajęcia przez załogę uprzednio ustalonych miejsc
- 9.2. **Odbij** - nakaz wykonania wszystkich czynności związanych z odbijaniem (odcumowanie łodzi i wypchnięcie przez bosakowych i wyprowadzenie łodzi na wodę)
- 9.3. **Wiosła chwyć** - komenda nakazująca przygotowanie do wiosłowania (wiosła uniesione na nadburcie)
- 9.4. **Wiosła** - komenda wyjściowa do rozpoczęcia wiosłowania i do wszelkich zmian w trakcie wiosłowania
- 9.5. **Obie naprzód** - rozpoczęcie wiosłowania do przodu przez wiosłarzy z obu burt
- 9.6. **Obie wstecz** - rozpoczęcie wiosłowania do tyłu przez wiosłarzy z obu burt
- 9.7. **Prawa/lewa naprzód, lewa/prawa wstecz** - wiosłarze odpowiedniej burty wiosłują w nakazanym kierunku
- 9.8. **Hamuj/Wiosła w wodę** - rozkaz zanurzenia w wodzie piór ustawionych pionowo i prostopadle do symetralnej łodzi
- 9.9. **Wiosła splaw/Wiosła puść** - rozkaz wyjęcia wiosel z dulek, przełożenia poza burtę, ustawienia równoległego do burt, piórem w kierunku rufy
- 9.10. **Wiosła skróć/Wiosła skrzyżuj** - ustawienie rękojeści pod nadburciem przeciwnej burty, a piór wiosel płasko

- 9.11. **Wiosła na wiatr** - nakaz ustawienia wiosła jak po komendzie "wiosła skróć", lecz pióra ustawione pod kątem prostym do wody
- 9.12. **Wiosła wzwyż** - komenda nakazująca wyjęcie wiosła z dulek i ustawienie ich pionowo na pokładzie, piórami do góry
- 9.13. **Bosak** - przy dobijaniu do brzegu, pomostu układa się wiosła w osi symetrii łodzi, a bosakowy podnosi bosak okuciem do góry, a inny przygotowuje cumę
- 9.14. **Obsada z łodzi** - komenda dla bosakowych aby podać cumę dziobową, a wiosłarze zabezpieczają burtę. Po klarze następuje opuszczenie łodzi przez obsadę